

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț

ZIGGER—ZAGGER

de Peter Terson

Recunosc, n-am văzut toate realizările din ultimii ani ale Teatrului Tineretului din Piatra Neamț, dar cert este că n-am auzit de spectacole care să însemneze acolo căderi răsunătoare, însă nici de succese care să-l readucă în centrul atenției vieții noastre teatrale. Printre piesele, mai mult sau mai puțin cuminți, și-au găsit locul o serie de dramatizări după basme și povestiri vechi și noi, în care expresia artistică nu trăda acel „stil propriu”, — cu care se impusese teatrul într-o vreme, ci mai degrabă se înscrisa pe făgașul unei calme mediocrități. Lipsește de la o vreme textul care să se impună, a lipsit și

modalitatea transpunerii artistice care să spargă tiparul acestui „stil” — intrat în rutină.

Și iată, cu toate rezervele pe care le mărturisim, de la bun început, cu privire la text, piesa *Zigger-Zagger* a lui Peter Terson oferă creatorilor un excelent prilej de improvizație, prin care simțim vibrând un ecou al marilor succese de odinioară.

Palmaresul cantitativ al tânărului dramaturg englez este remarcabil. În mai puțin de zece ani, între 1963—1972, el scrie 17 piese de teatru, jucate pe două scene londoneze; la „Victoria” de la Stoke ou Trent (unde fostul învățător funcționează ca secretar literar) și la National Youth Theatre (Teatrul Național al Tineretului) care, cu tot numele pompos este, de fapt, o trupă formată din tineri artiști amatori, ce activează doar în timpul vacanțelor. La cele 17 piese se mai adaugă alte câteva dramatizări și scenarii pentru televiziune. Judecând după piesa *Zigger-Zagger*, bănuim că nici celelalte texte nu pot avea prea mari virtuți literare. Replica este oarecare, iar în ceea ce privește construcția dramatică și investigația psihologică a universului eroilor se remarcă o panoplie mediocră de mijloace. Autorul ne propune câteva stampe, câteva crochiuri modest contu-

rate — o mamă uzurată, o soră cenușie și timpă, un sergent recrutor caricaturizat, ticurile profesionale ale doctorului, ale funcționarului de la oficiu sau ale directorului școlii, infatuarea sportivului-vedetă etc. Faptul că un asemenea text a fost tradus și prelucrat în spectacol n-ar fi, poate, chiar atât de îngrijorător, dacă tentativa ar rămâne solitară. Dar, în ultima vreme, prea multe piese slabe din literatura anglo-saxonă au fost traduse și au câștigat adeziunea teatrelor noastre la propunerea pripită a unor secretariate literare. Și asta în dauna unor dramaturgi de reală valoare...

Dar să ne întoarcem la *Zigger-Zagger*, pentru că dincolo de acțiunea pauperă și de replica cenușie, piesa are, totuși, o calitate — proprie de altfel teatrului britanic de ultimă oră — aduce în discuție probleme „la zi” ale tineretului: un tineret care se zbate între ambiție și derută, care nu poate face distincție între adevărul și falsul ideal în viață, care devine victimă a societății respective și a „onorabilelor” sale instituții. Tînărul erou, propus de autor, Harry Philton, a terminat, de curând, o școală care nu-i oferă nici o perspectivă; așa fiind în lipsă de altceva, își găsește vocația de supporter fanatic al echipei de fotbal. Echipa trebuie însoțită pretutindeni cu încredere oarbă „și la bine și la rău”, pină la formele absurde ale unui atașament care duce la încăierări, scandaluri, conflicte cu poliția. Chiar și dragostea pentru Sandra stă sub semnul clubului de fotbal, iar primul dar oferit iubitei este șapca, ce poartă culorile acestui club. Spre disperarea familiei și a educatorilor, pasiunea lui Harry pare ireversibilă.

Pe de altă parte, cine poate oferi viața lui Harry Philton? De câte ori vine acasă își găsește mama în brațele altui bărbat, prezentat cu candoare: „acesta e unchiul Brian”. În încercările sale de a-și găsi un rost, Harry întâlnește ipostazele a ceea ce ar putea deveni: un mic burghez, prototipul „cetățeanului mijlociu”, a cărui singură lectură este „cum să ne petrecem timpul liber”, aidoma cumnatului său Les; un funcționar al oficiului de plasare, a cărui gândire este prinsă în pionereze de coduri și paragrafe; un sergent absurd și prostănac, dar îngimfat ca un curcan... Chiar și *Zigger-Zagger*, campionul supporterilor de fotbal, omul lipsit de scrupule și de conștiință, apare ca una din ipostazele de devenire oferite de viața lui Harry Philton.

Desigur, faptul că o pierde pe Sandra (mai receptivă la farmecele centrului înaintaș Vincent), faptul că este alungat din casa părintească (pină la urmă mama nu mai vrea să fie deranjată), dau tînărului Philton un serios prilej de reflecție. Probabil va învăța o meserie. Dar dacă reușește sau nu — vom afla, poate, într-o altă piesă.

Cert este că pentru colectivul de la Piatra Neamț *Zigger-Zagger* constituie nu un text — ci un excelent pretext pentru spectacol: pretext exploatat cu minuție pentru

ceea ce scena putea să ofere. Regizorul Cornel Todea — absent de multă vreme de pe afișele teatrelor — revine la scenă. Experiența televiziunii se resimte pozitiv în decupajul nervos și sigur al secvențelor dispartate, cărora reușește să le dea cursivitate și logică; scenografa Doina Levița (de asemeni de la TV) găsește planuri neașteptate de joc, într-un decor de mare funcționalitate eromatică — culorile panourilor se continuă în costumele personajelor, partiid „leit-motivul” clubului de fotbal... La aceasta se adaugă o bună mișcare scenică, mai ales cea a grupurilor, excelent organizată de Cornel Patrichi. Muzica propusă de Viniță Arabolu și Ileana Popovici, chiar dacă uneori îmbracă forțat câteva texte, aduce pasaje melodioase și multe, foarte multe șlagăre care dau spectacolului amprenta de „musical”.

Interpreții, din echipa de admirabile talente impusă de alțea ori, își susțin cu convingere partiturile. Tînărul Constantin Cojocaru ne face părtaș la indoielile, frământările și căutările lui Harry Philton, parcurgînd cu farmec și dezinvoltură textul, de la exuberanța la cald lirism, iar Gelu Nițu (*Zigger-Zagger*) se cheltuiește cu generozitate și vervă în fanticul supporter sportiv. Eugenia Paalarea realizează cu minuție un personaj cenușiu (Edna), cizelînd și gestul și tonul, iar Eugen Apostol (Les) se impune prin discreția și economia mijloacelor cu care își compune eroul. Nuanța de umor amar, de iritată plictiseală în fața problemelor grave, o ajută pe Sibylla Oarcea (Doamna Philton) să realizeze o remarcabilă compoziție. Nina Zăinescu (Sandra) compune o tînără plină de candoare, iar Ioana Pavelescu (Glenice) iradiază farmec și jucăuș umor. Trebuie specificat că trupa nemțeană, destul de mică, a făcut față unei distribuții numeroase, majoritatea actorilor interpretînd două și chiar trei roluri. Am reținut dintre aceștia pe Theodor Danetti (Profesorul), Cornel Nicoară (Directorul școlii), Boris Petroff (Educatorul), Alexandru Lazăr (Unchiul Albert), Valentin Urițescu (fină caricatură a Sergentului recrutor), Paul Chiribuză (Funcționarul) precum și Florin Măcelaru, Corneliu Dan Borgia, Ion Muscă, Gheorghe Birău, Mircea Bibac, Eronim Crișan.

Așadar, fără excepție, toți realizatorii au improvizat cu plăcere și dăruire pe trama unui text destul de firav. Poate și de aceea, cele mai frumoase, mai realizate scene sînt cele de ansamblu, pe care autorul le-a sugerat, dar cărora regizorul le-a dat o extindere destul de mare în economia spectacolului. Ceea ce nu e rău. Așteptăm însă aceeași vervă și pasiune în realizarea unui spectacol cu o piesă originală care să vorbească despre tineretul nostru, despre viața, pasiunea și idealurile sale.